

VÍTEJ, OSLO – V ZOO PRAHA ZAČÍNÁ NOVÁ DYNASTIE LACHTANŮ

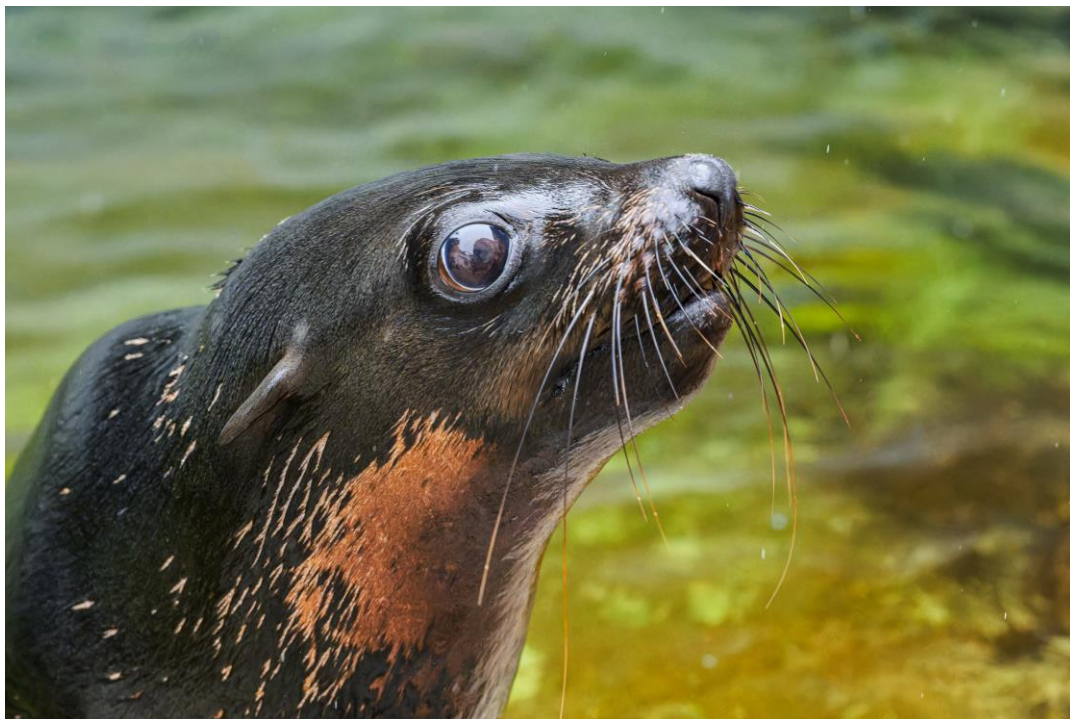

Foto ke stažení

Nový lachtaní samec Oslo. Foto Petr Hamerník, Zoo Praha

Zoo Praha má nového samce lachtana jihoafrického. Geneticky perspektivní Oslo přijel do pražské zoo z belgické Pairi Daizy. Nyní už jej mohou vidět i návštěvníci. Má totiž za sebou povinnou karanténu a v současné době si zvyká na svůj nový domov. Učí se veterinární trénink a seznamuje se se svým budoucím harémem.

Samec Eda, syn Melouna a vnuk legendárního Gastona, odjel v polovině června do Zoologické zahrady Rostock v Německu. Tam bude ve zcela nově vybudovaném areálu založena nová skupina lachtanů.

Zoo Praha chová tyto mořské šelmy s malými přestávkami od roku 1934. První zástupci této skupiny – tehdy ještě lachtani kalifornští – byli darováni slavným hercem a komikem Vlastou Burianem.

Lachtany jihoafrické chová pražská zoo nepřetržitě od roku 1991.

HISTORIE CHOVU LACHTANŮ V ZOO PRAHA

Neobyčejně chytré a hravé ploutvonožce ze vzdáleného příbuzenstva medvědů chová Zoo Praha od roku 1934. Tehdy 22. června před více než devadesáti lety tyto populární šelmy věnoval pražské zoo slavný herec a komik Vlasta Burian. Lachtani dostali jména Hýta a Batul podle populární humoristické knížky Johna Habbertona. Žili v bazénu, který byl původně vybudovaný pro vydry naproti dnešnímu vchodu do Indonéské džungle, kde dnes mohou návštěvníci spatřit urzony. Krátce po svém příjezdu vzbudili mimořádnou pozornost veřejnosti a stali se hvězdami Zoo Praha.

Hýta a Batul na archivní fotografii. Foto archiv Richarda Pavlovice

Hýta a Batul jsou ztvárnění na pamětní desce před současnou expozicí lachtanů, kterou Zoo Praha odhalila na počest jejich dárce v roce 2011. Současná expozice s velkými čedičovými bloky napodobuje skalnaté mořské pobřeží a návštěvníci v ní mohou lachtany sledovat i pod vodní hladinou.

Chovatelka Helena Rosypalová cvičí s lachtanem Gastonem – 29. 7. 2002. Foto archiv H. Rosypalová, Zoo Praha

Od roku 1991 chová Zoo Praha lachtany jihoafrické. Do historie se zapsal zejména slavný samec Gaston, kterého proud při povodních v roce 2002 odnesl až do Německa, kde ho poblíž Magdeburku odchytili chovatelé. Vltavou a Labem tak proplaval více než 300 kilometrů. Přestože ze začátku si ještě na své cestě bral od chovatelů ryby, později přestal přijímat potravu. Týden v řece ho natolik vyčerpalo, že během transportu uhynul.

Gaston ale připravil pro své chovatele ještě jedno překvapení. V roce 2003 se mu narodil poslední potomek, již jako pohrobek. Samička Abeba žije v Zoo Praha dodnes a je jednou ze tří místních samic. Gaston je tak přítomný v areálu zoo nejen díky ní, ale jeho jméno nese také jedna z restaurací, před níž navíc stojí jeho socha.

U veřejnosti oblíbený samec Meloun. Foto Oliver Le Que, Zoo Praha

Po smrti Gastona převzal vůdčí roli jeho syn Meloun. Charismatický samec byl díky své hravé, učenlivé a dobrácké povaze miláčkem nejen chovatelů, ale i návštěvníků Zoo Praha. Ve věku dvaceti let – běžné hranici dožití samce – mu v posledních týdnech života začaly selhávat ledviny a játra. Časem přestal přijímat jakékoliv ryby. Právě u rybožravých zvířat však dochází ke kumulaci cizorodých látek v tukové tkáni, které se při hladovění uvolňují do těla a způsobují poškození jater, ledvin a mozku. Meloun se stal otcem celkem pěti mláďat a výraznou ikonou Zoo Praha. 13. června 2022 se dožil přesně dvaceti let a tentýž měsíc uhynul.

Před třemi lety přebíral místo vůdce harému po Melounově smrti Eda, vnuk nezapomenutelného Gastona. V Zoo Praha po sobě potomka nezanechává. Evropský chov lachtanů jihoafrických čelí nízké porodnosti i v dalších zoologických zahradách. Za poslední rok se v Evropě nepodařilo odchovat ani jedno mládě. Lachtani žijí v harémech, kdy na jednoho samce připadá hned několik samic. Aktuálně však mají evropské zoologické zahrady sdružené v Evropské asociaci zoologických zahrad a akvárií (EAZA) ve svých chovech jen 26 samic na 18 samců.

Zoo Praha se přitom historicky pyšní úspěšnými čísly. Bylo v ní odchováno celkem dvanáct lachtaních mláďat, čímž podpořila chov i v dalších zoologických zahradách. I proto by však do budoucna bylo velmi náročné sehnat k Edovi nepříbuzné samice a odchovávat úspěšně další mláďata. Proto je nový samec pro chov v pražské zoo perspektivnější – bude snazší mu do budoucna pořídit další nepříbuzné partnerky. Edu do nové zoo doprovodili jeho chovatelé, kteří s ním zůstali na místě několik dní. Do budoucna by se mohl Eda v novém působišti dočkat vlastního harému.

Samec Eda krátce před svým odchodem ze Zoo Praha. Foto Petr Hamerník, Zoo Praha

Rozhodnutí nahradit Edu nebylo jednoduché a loučení – zejména pro jeho chovatele – bylo těžké. S jeho novými chovateli však ti pražští udržují kontakt a věří, že se mu bude dařit a bude v novém domově spokojen.

OSLO – ZAČÁTEK NOVÉ DYNASTIE

*Oslo se učí veterinárnímu tréninku s vrchním chovatelem Jakubem Mezeiem v Zoo Praha.
Foto Oliver Le Que, Zoo Praha*

Čtyřletý samec Oslo dosud v Pairi Daize vyrůstal se svým otcem. Přestože je možné, že si ještě pár let na vlastního potomka počká, přišel čas mu najít vlastní harém. Chovatelé Zoo Praha se s Oslem seznámili už minulý rok a v jeho domovské zoo zhlédli i veterinární trénink, který mladý samec zvládá na svůj věk bravurně. Nechá si zkontrolovat celé tělo včetně choulostivého břicha, citlivých očí či zubů. Dokonce snáší i nasazení masky na inhalační narkózu. Natrénovaný měl i velice důležitý nástup do transportní bedny. Na cestu se vypravil i se svou nejoblíbenější hračkou, plastovou kachnou, která je při práci s Oslem dosud velmi užitečná a Oslo bez ní nedá ani ránu.

Oslo s oblíbenou hračkou – užitečnou i pro chovatele. Foto Oliver Le Que, Zoo Praha

Devítihodinovou cestu z belgické zoo absolvoval Oslo ve speciální transportní bedně. Po příchodu absolvoval nezbytnou aklimatizaci a karanténu – podobně jako každé přichozí zvíře. V současnosti si už Oslo zvyká na venkovní bazén a seznamuje se se samicemi – Abebou, Daisy a Ronjou. Zoo Praha navíc do budoucna plánuje rozšíření skupiny o další nepříbuzné samice, což zvýší její genetickou hodnotu a umožní pokračování chovu i v dalších letech.

Oslova hračka stále chovatelům pomáhá při aklimatizaci. Jakmile ji po příjezdu do Zoo Praha spatřil, bez problémů opustil bednu, skočil do bazénu a jal se prozkoumávat nové prostředí. Další dny začali chovatelé s Oslem postupně trénovat a zvykat ho na jejich přítomnost. Od belgických kolegů chovatelé Zoo Praha získali cenné informace o tom, co Oslo umí, co má rád a jaké ryby preferuje. V Belgii jedl především velké sledě, ale už druhý den v Praze začal s chutí přijímat šproty, makrely, malé sledě a huňáčky.

Samičky lachtana jihoafrického – Daisy, Ronja a Abeba. Foto Oliver Le Que, Zoo Praha

Zatím se Oslo projevuje jako inteligentní zvíře s klidnou a milou povahou. Své chovatele překvapil už na začátku, když se během jediné tréninkové lekce naučil podávat enrichmentový míč z bazénu do ruky chovatele i vyčkat, než ho chovatel naplní rybami a následně mu míč předá. Oblíbenou kratochvílí je pro Oslo i obyčejná zahradní hadice s tekoucí vodou, jejíž proud chytá do tlamy, nebo ho pronásleduje. Slouží mu také jako příjemná masáž, kdy si jej nechává dopadat na tělo – klidně i půl hodiny.

VETERINÁRNÍ TRÉNINK

U návštěvníků oblíbené lachtaní představení je ve skutečnosti důležitým veterinárním tréninkem. Chovatelé při něm divákům ukazují, jak si lachtani nechají zkontrolovat oči, zuby nebo třeba i břicho – nejzranitelnější část svého těla. Lidé se ale mohou těšit i na jízdu na skluzavce, pozdrav, mávání ploutví a další enrichmentové aktivity.

Během letní sezóny až do srpna probíhají ukázky tréninku lachtanů každý den kromě pátku od 13.30.

Lidé mohou naše lachtany jihoafrické podpořit i adoptcí, sponzorstvím či zajímavou formou mikrosponzoringu, tedy zakoupením speciální stravenky na webu.

*Veterinárnímu tréninku lachtanů může z pohodlné tribuny přihlížet 250 návštěvníků.
Foto Petr Hamerník, Zoo Praha*